

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת עבודה זרה ס"ב-ס"ח
פרשת צו- שבת הגדול
ב' ח' בניסן (18-24 למרץ)

דף ס"ב: השוכר את הפועל לעבוד בין נסך

בדף זה מתחיל הפרק החמישי והאחרון של מסכת עבודה זרה - פרק "השוכר את הפועל". שם הפרק נקבע לפי ההלכה הראשונה של המשנה: **"השוכר את הפועל לעשות עמו בין נסך - שכרו אסור"**.

כלומר: פועל יהודי שנשכר על ידי נוכרי לעבודה בין נסך, כגון להעביר חביות של יין, אסור לפועל לקבל משכורת על עבודה זו. כמו כן, אם שכר נוכרי חמור מיהודי כדי להעביר עליו חביות יין נסך, אסור לבעל החמור לקבל את כסף השכירות.

דף ס"ג: קבלת שכר על השמדת עבודה זרה

חנוך הלך לתומו ברחוב ולפתע נשמעה קריאה מחנות יין של נוכרי: **"אדון חנוך.. אתה יכול לבוא רגע?"**. חנוך נכנס אל החנות, ובעליה הנוכרי אמר לו: **"יש לי כאן חביות של יין נסך ואני רוצה להוביל אותן לחצר כדי לשבור אותן ולשפוך את היין"**. אתה מוכן לעזור לי ואשלים לך?" עבד חנוך עם בעל החנות שעות ארוכות, אך כשרצה בעל החנות לשלם לו את שכרו, אמר לו חנוך: חכה מספר דקות, בראוני לשאול את הרב אם מותר לי לקחת כסף על מה שעשיתי.

הרב אמר לו: בספק זה הסתפקו בתלמוד, אולי אסור לך לקחת את הכסף, שהרי נהגית מיין הנסך, כי אילו הוא לא היה מים - לא היית מרויח, אבל התלמוד מכריע שמותר לקחת כסף על פעולה כזו, ואדרבה, תבוא ברכה על העושה כן שהוא ממעט עבודה זרה.

מן התלמוד

סדר נזיקין,
מסכת עבודה זרה, דף ס"ה

"אמר רב פפי, איבעי ליה למימרא ליה מרואי קרא: 'בנות מלכים ביקרוהו נעכה שגל לימיה בבתם אופיר'"

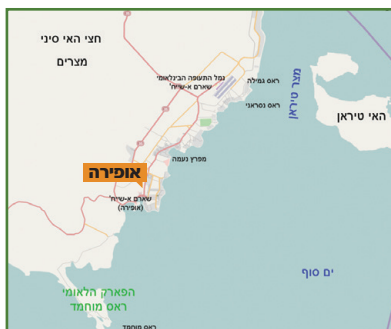
קרא - פסוק
התם - שם

הסבר: רב פפי מביא ראיה מהפסוק לכך שלעתיד לבוא בנות מלכים ישרתו את ישראל ברוב פאר, כפי שהמלכה ניצבת לימין המלך, מקושטת בזהב הבא מאופיר.

על המפה

אופירה

אופירה היתה עיר ישראלית בדרום חצי האי סיני. ההיאחזות הראשונה, אופיר, הוקמה במקום בעקבות המלחמה בשנת תשט"ז (1956), אך כעבור ארבעה חודשים נסוגה ישראל מהמקום. **לאחר כיבוש סיני מחדש במלחמת ששת הימים הוחלט להקים את העיר אופירה כדי שתשמש כבירת האזור.** תחילה נבנה במקום שדה התעופה "אופיר", ולאחריו העיר, שאוכלסה בין השנים תשכ"ט-תשל"ה (1975-1969). על מפרץ נעמה הסמוך לעיר הוקמו אזור תיירות ונופש, שני בתי מלון, טיילת ובית ספר שדה. בשנת תשמ"ב (1982) פונתה העיר על ידי תושביה בעקבות הסכם השלום עם מצרים. בתי העיר לא נהרסו אלא נמסרו למצרים, ושדה אופיר הפך לנמל התעופה הבינלאומי שארם-א-שייח.

מפת האיזור (Wikipedia, Ori)

דף ס"ד: עבודה זרה של שותפים

אין ופטר נולדו בכפר איטלקי שרבים מתושביו עסקו בהכנת פסלים לעבודה זרה. כאשר גדלו הילדים הם הקימו עסק בשותפות והצליחו מאוד, בין היתר הם עסקו בשיווק פסלים, מכירת דירות, השכרת חמורים ועוד ועוד. ביום מן הימים התגבר אין ויקרא שמו בישראל ר' אברהם. ר' אברהם פנה לפטר שותפו, ואמר: ידידי הטוב, אני עוזב את המקום ועולה לארץ ישראל, עלינו לפרק את השותפות. התעצבו שני הידידים על פרדתם, אך מהר מאוד הם התעשתו והתחילו לחלק את החפצים: חמור לי, חמור לך, בית לי, בית לך. כך הם חילקו את החפצים עד שהגיעו לפסלים. ר' אברהם לא רצה לקחת אותם – מפני שהם נעשו לצורך עבודה זרה. אמר פטר לר' אברהם: מה הבטיחה? אני אקח את הפסלים ובמקומם איתן לך שני חמורים. ר' אברהם מאן ואמר לפטר: קח לך את הפסלים ואל תיתן לי מאומה תמורתם. כי בדרך זה בתלמוד **לומדים שאם הוא היה לוקח משהו תמורת הפסלים, הוא היה נהנה מעבודה זרה כי הוא קיבל משהו תמורתה, והדבר אסור.**

דף ס"ה: ניגוני המשנה

במקומות רבים מופיעים בתלמוד מילה או משפט חסר שצריך להשלים אותם כדי להבין את המשנה.

רבי יהודה הנשיא ערך את המשנה עם כל חכמי ישראל. אם כן, כיצד ארע שחסרים בה משפטים שבלעדיהם אי אפשר להבין את המשנה? בפרשנו על המשנה בעל "תפארת ישראל" מעלה אפשרות מעניינת:

התלמוד במסכת ביצה אומר **שבימים ההם היו לומדים את המשניות בניגון, ולכל משנה היתה מנגינה מיוחדת. הם עשו כך כי באותם ימים למדו את המשניות בעל-פה ולא מתוך הכתב, וכדי לחזק את הזיכרון ניגנו את המשניות, שהרי קל לזכור את המשנה עם ניגון.** לכן, אם היה משפט שהיה קשה לנגן אותו יחד עם המשנה, רבי יהודה הנשיא השמיט אותו. הוא גם ידע שהחכמים בדורות הבאים יבינו מעצמם שצריך להוסיף כאן משפט, אחרי שהם ילמדו את המשנה ויראו שאי אפשר להבין אותה כמו שהיא כתובה.

דף ס"ו: "כלי בן יומו"

הסוגיות בדפים אלו עוסקות בנושאים הקשורים לכלים שאסור לבשל בהם, ואיך מכשירים את הכלים. במאמר זה נלמד על **כלי "בן יומו"**.

כל אוכל שמתבשל, נפלט טעם מהאוכל והטעם הזה נבלע בדפנות של הסיר. כאשר יבשלו בסיר הזה מאכל אחר, הטעם שנבלע בסיר יוצא מהדפנות ונבלע במאכל החדש. למשל: סיר שבושל בו בשר טרפה, אסור לבשל בו בשר כשר אפילו אם ניקו את הסיר היטב, מפני שדפנות הסיר בלוע טעם הבשר הטרף, וכאשר יבשלו

★ | מן ההיסטוריה

קרב האוויר הראשון במלחמת יום כיפור

קרב האוויר הראשון במלחמת יום כיפור נערך ביום הכיפורים תשל"ד (6.10.1973), בסמוך לשעה 14:00 באזור בסיס חיל האוויר שדה אופיר שבדרום סיני. בקרב השתתפו שני מטוסי F-4 פנטום ("קורנס") ישראליים, ומולם 28 מטוסי מיג-17 ומיג-21 של חיל האוויר המצרי שתקפו מטרות באזור. בתחילה ניסו הכוחות לירות טילי נ"מ לעבר המטוסים המצריים ללא הצלחה, ובעקבות זאת החליטו הטייסים להמריא ולתקוף את כוחות האויב, למרות היותם צעירים וחסרי ניסיון רב. הקרב התרחש בגובה נמוך מאוד ובתנאים קשים, ואחד המטוסים פגע בפני הים שלוש פעמים אך יצא לא פגע. הקרב נמשך כשש דקות, ובמהלכו הופלו שבעה מטוסי מיג. שני הטייסים ושני הנווטים קיבלו לאחר המלחמה את עיטור המופת על שיקול דעתם וקור רוחם במהלך הקרב.

מטוס F-4 פנטום (קורנס) של חיל האוויר הישראלי
(Itayba on he.wikipedia.org)

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מתולדותיו

אל"מ יעקב נבו

(תרצ"ה-תשמ"ט 1935-1989)

אל"מ יעקב נבו ז"ל היה טייס בחיל האוויר. נבו נולד בעפולה והתנדב לקורס טיס. לחם במלחמת סיני, במהלכה הפיל מטוס מצרי, ולאחר מכן שימש כמפקד טייסת 101. נבו היה ממפתחי תורת קרבות האוויר בחיל, וזכה לכינוי "המשורר של הקרב האווירי". כראש ענף מבצעים במטה חיל האוויר היה שותף לתכנון מבצע מוקד. במלחמת ההתשה פיקד על בסיס חצור, ובמלחמת יום הכיפורים פיקד על בסיס חיל האוויר שדה אופיר, בו התחולל קרב האוויר הראשון של המלחמה. לאחר שחרורו עסק ביעוץ תעופה, והחל לעסוק בפיסול עץ בסטודיו שלו בנמל יפו.

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחבב ומנגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפרוייקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עפ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק f 60 סרטונים ב- בשיתוף ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

לפתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר לפרטים: ענבל הלל רכות פרויקטים
03-9250274 | טל. inbalh@medison.co.il

את הכָּשֶׁר הכָּשֶׁר יצא טעם הטרפה לתוך הכָּשֶׁר הכָּשֶׁר.
עתה נבין מהו "כלי בן יומו" - סיר שביממה האחרונה בישלו בו.
בתוך היממה מהבישול הטעם שנבלע בסיר עדין מורגש. אחר כך הסיר מוכנה "שאינו בן יומו" והטעם שנבלע בו פגום ומקולקל, ולכן מן התורה מותר לבשל בו, אך חז"ל גזרו שלא לבשל בו.
שימו לב - רק טעם אסור, אך ריח מותר. התלמוד בדרך זה אומר, שאם אפו בתנור תבלין אסור, והתבלין לא נגע בדרךנות התנור אלא הפיץ בו את ריחו - אין איסור לאפות בתנור זה.

דף ס"ז: "נותן טעם לפגם"

בדרך הקודם למדנו שטעם של מאכל נבלע בסיר שבו הוא בושל, ולכן אסור לבשל בסיר שבישלו בו מאכל אסור.

בדרך זה כתובה הלכה חשובה - "נותן טעם לפגם".

מפסוק בתורה למדו חז"ל שאם הטעם של המאכל האסור הוא פגום, אזי אין הכלי נאסר ומותר לבשל בו. למשל, אם הכניסו בשר טרפה מקולקל לסיר ובישלו את הבשר, הסיר אינו אסור לבישול ומותר לבשל בו מאכל כשר, כי טעם פגום ומקולקל לא נאסר.

הלכה זו נדרשת מן הפסוק בספר דברים "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה". התורה אומרת שבשר נבלה אסור לאכול אלא אפשר לתת אותו לאכילה רק למי שאינו יהודי ("גר" שפסוק הוא גר תושב). דרשו חז"ל: מהו בשר נבלה אסור? רק בשר שאפשר לאכול אותו, שאפשר לתת לנוכרי, אך בשר נבלה שאינו ראוי לאכילה - אינו אסור.

דף ס"ח: עכבר בחבית השכר

מה הדין במקרה של עכבר שנפל לתוך חבית של שכר - האם מותר לשתות את השכר שבחבית?

לכאורה ניתן לומר - מה הבעיה? יוציאו את העכבר מן החבית וישתו את השכר. כשאלה זו התקשה גם רבנו אשר, הרא"ש, ולכן התלמוד מדבר על מקרה שגילו את העכבר רק יום אחרי שהוא נפל לתוך החבית. בשעות רבות כל כך העכבר נכבש במשקה, כפי שמלפפון שנכבש במים מוציא טעם אל המים. במקרה זה יש לדון האם השכר נאסר כי נכנס בו טעם מהעכבר. רב פסק שאכן השכר אסור בשתיה.

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה

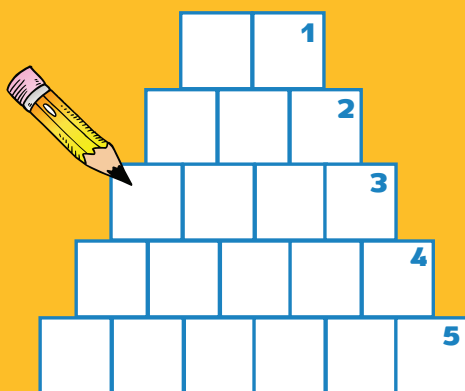
- א. מהו "כלי בן יומא", ומה דינו?**
ב. מה פירוש הביטוי "נותן טעם לפגם" ואיך הוא קשור לדיני כשרות?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם).

את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי
 talmudisraeli@medison.co.il
 הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

חידת פירמאידה

1. חוטם
2. חומר שרף
3. דוקטור
4. שם של שדה תעופה
5. עיר בסיני

70 שנה למדינת ישראל

הסכם השלום עם ירדן 1994/תשנ"ה

הסכם השלום בין ישראל לירדן נחתם בכ"א חשוון תשנ"ה (26.10.1994) לאחר עשרות שנים של לחימה ומתיחות, והסדיר את היחסים, הגבולות וחלוקת המשאבים בין ישראל לירדן. קדמו לו פגישות חשאיות בין מנהיגי ישראל לחוסיין מלך ירדן, שסירב בתחילה למפגשים גלויים. נשיא ארצות הברית ביל קלינטון לחץ על ירדן להצטרף להסכם, והבטיח למחוק את חובותיה לארה"ב. טקס חתימת הסכם השלום נערך במעבר הגבול החדש מצפון לאילת, וחתמו עליו ראש ממשלת ישראל יצחק רבין וראש ממשלת ירדן אל-מג'אלי.

יצחק רבין לצד המלך חוסיין ונשיא ארצות הברית ביל קלינטון על מדשאות הבית הלבן, החתימה על הסכם השלום בין ישראל לירדן, יולי 1994 (לשכת העיתונות הממשלתית)

דבר תורה לשולחן שבת

התורה שבה ומדגישה בפרשה מספר פעמים את האש הבוערת על המזבח: **"והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה... אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה..."**. את החזרה הזו של התורה על העניין הזה של האש, שצריך להקפיד שתדלוק תמיד ולא תכבה, הסבירו חז"ל שיש כאן רמז לדרך שבה על האדם לשמור את מצוות התורה. אפשר לשמור מצוות בקרירות, ובלי חשק והתלהבות. על כך רמזה התורה ואמרה שצריך האדם להשתדל שהאש של השמחה וההתלהבות בקיום המצוות לא תכבה, אלא גם אם האדם מקיים את אותה מצווה הרבה שנים, שישתדל לעשות זאת בחום ובהתלהבות, כשם שאש התמיד יוקדת ובווערת על המזבח תמיד.

יש לי מושג | הלכה למשה מסיני

ישנן הלכות שאין להן מקור בתורה שבכתב, או בדרשה כלשהי מהכתובים, אלא הן עברו במסורת בעל פה לאורך הדורות. הלכות אלה נקראות "הלכה למשה מסיני". דוגמאות לכך הן פרטי ההלכות של מצוות תפילין, מזוזה וספר תורה.

